

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	13.02.2015
Avaldamismärge:	RT I, 03.02.2015, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
27.01.2015 otsus nr 574

Kodakondsuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 21.01.2015

§ 1. Kodakondsuse seaduse muutmine

Kodakondsuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõiget 2 täiendatakse lauseosaga järgmises sõnastuses:

„, arvestades käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud erisusi.”;

2)seadust täiendatakse §-ga 2² järgmises sõnastuses:

„§ 2². Riigilõiv

(1) Riigilõivu tasutakse riigilõivuseaduses sätestatud määras järgmiste toimingute sooritamise ja haldusaktide andmise taotluste läbivaatamise eest:

- 1) Eesti kodakondsuse saamise taotluse läbivaatamine;
- 2) Eesti kodakondsuse taastamise taotluse läbivaatamine;
- 3) Eesti kodakondsusest vabastamise taotluse läbivaatamine.

(2) Taotluse läbi vaatamata jätmisel riigilõivu ei tagastata.”;

3)paragrahv 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 3. Mitme kodakondsuse omamise erisused

(1) Isik, kes omandab või saab alaealisena nii Eesti kui ka mõne muu riigi kodakondsuse, peab pärast 18-aastaseks saamist kolme aasta jooksul loobuma kas Eesti või mõne muu riigi kodakondsusest.

(2) Eesti kodakondsust saada või taastada sooviva isiku suhtes ei kohaldata senisest kodakondsusest vabastamise nõuet, kui isik on saanud Eesti Vabariigilt või muult Euroopa Liidu liikmesriigilt rahvusvahelise kaitse, olukord tema päritoluriigis ei ole oluliselt muutunud ning isik ei saa seetõttu senisest kodakondsusest loobuda.”;

4)paragrahvi 5 lõiked 2–2² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Eestis leitud laps, kelle vanemad ei ole teada, tunnistatakse lapse eestkostja taotlusel kohtu korras Eesti kodakondsuse omandanuks sünniga.

(2¹) Eesti kodakondsuses oleva lapsendaja kirjalikul taotlusel loeb Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus oma otsusega välismaalasest alaealise lapse Eesti kodakondsuse sünniga omandanuks, kui lapsendaja oli lapse sündimise ajal Eesti kodakondsuses.

(2²) Kui kirjaliku taotluse esitab Eesti kodakondsuses olev lapsendaja, kes ei olnud lapse sünni ajal Eesti kodanik, loeb Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus oma otsusega välismaalasest alaealise lapse Eesti kodakondsuse omandanuks lapsendajale Eesti kodakondsuse andmise päevast arvates.”;

5)paragrahvi 6 punktist 2¹ jäetakse välja sõna „viimased” ning asendatakse sõna „sooviavalduse” sõnaga „taotluse”;

6)paragrahvi 6 punkt 2²tunnistatakse kehtetuks;

7)paragrahvi 6 punktist 5 jäetakse välja tekstiosa „, mis tagab tema ja tema ülalpeetavate äraelamise”;

8)paragrahvi 7 punktist 7 jäetakse välja sõna „Eestis”;

9)paragrahv 11 tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 12 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eesti kodakondsuse saamiseks esitab isik vormikohase taotluse, millele lisab Eesti kodakondsuse andmise otsustamisel tähtsust omavaid asjaolusid tõendavad dokumendid.

(2) Eesti kodakondsuse saamise taotluse esitamisel on isik kohustatud tõendama, et ta on vabastatud senisest kodakondsusest või vabastatakse sellest Eesti kodakondsuse saamise tõttu või ta on tunnistatud kodakondsuseta isikuks.

(3) Käesoleva seaduse § 3 2. lõikes nimetatud isiku suhtes ei kohaldata käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud.

(4) Eesti kodakondsuse saamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu, taotluse esitamise nõuded ning taotluse vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

11)paragrahvi 13 lõikes 1 asendatakse sõnad „vanem või lapsendaja” sõnaga „vanem”;

12)paragrahvi 13 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Alla 15-aastane alaealine, kellele taotletakse vastavalt käesoleva paragrahvi 1. lõikele Eesti kodakondsust, peab elama püsivalt Eestis Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel.”;

13)paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Alla üheaastane alaealine, kellele taotletakse vastavalt käesoleva paragrahvi 1. lõikele Eesti kodakondsust, peab viibima Eestis, kuid ei pea omama Eesti elamisloa või elamisõigust.”;

14)paragrahvi 13 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Alla 15-aastane alaealine, kellele on määratud eestkoste, saab Eesti kodakondsuse Eesti kodakondsuses oleva eestkostja taotlusel, kui alaealine elab püsivalt Eestis Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel.”;

15)paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Alla üheaastane alaealine, kellele on määratud eestkoste, saab Eesti kodakondsuse Eesti kodakondsuses oleva eestkostja taotlusel, kui alaealine viibib Eestis, sõltumata Eesti elamisloa või elamisõiguse omamisest.”;

16)paragrahvi 13 lõiked 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Alla 15-aastane alaealine, kes on Eestis sündinud või kes asub kohe pärast sündi koos vanema või vanematega püsivalt Eestisse elama, saab Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras sünni hetkest arvates, kui tema vanemad või last üksi kasvatav vanem, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, on lapse sünni hetkeks elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõike alusel antud Eesti kodakondsusest loobumiseks on vanematel või last üksi kasvataval vanemal õigus esitada Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutusele vormikohane taotlus enne lapse üheaastaseks saamist.”;

17)paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 5¹järgmises sõnastuses:

„(5¹) Käesoleva paragrahvi 5. lõikes nimetatud juhul loetakse laps sünni hetkest alates isikuks, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, kuni Eesti või muu riigi kodakondsuse saamiseni.”;

18)paragrahvi 13 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „paragrahvi 4. lõikes” tekstiosaga „paragrahvi 4. ja 5¹. lõikes”;

19)paragrahv 14 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 14. Alaealisena Eesti kodakondsuse saamine koos vanemaga

(1) Alla 15-aastane alaealine saab koos oma Eesti kodakondsust taotleava vanemaga Eesti kodakondsuse vanemate või alaealist üksi kasvatava vanema taotlusel, kui alaealine elab püsivalt Eestis Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel.

(2) Alla üheaastane alaealine saab koos oma Eesti kodakondsust taotleva vanemaga Eesti kodakondsuse vanemate või alaealist üksi kasvatava vanema taotlusel, kui alaealine viibib Eestis, sõltumata Eesti elamisloa või elamisõiguse omamisest.”;

20)paragrahvi 14¹punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) teiselt vanemalt on hooldusõigus täielikult ära võetud.”;

21)paragrahvi 15 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Alla 15-aastasele alaealisele käesoleva seaduse §-des 13 ja 14 sätestatud juhtudel Eesti kodakondsuse saamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu, taotluse esitamise nõuded ning taotluse vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

22)paragrahvi 15 lõiked 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

23)paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Alaealisena Eesti kodakondsuse kaotanud isikuna mõistetakse ka isikut, kelle suhtes on vanemate või alaealist üksi kasvatava vanema soovil kohaldatud käesoleva seaduse § 13 5. lõikes ja § 36³2. lõikes sätestatud.”;

24)paragrahvi 16 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Eesti kodakondsust taastada sooviv isik peab elama püsivalt Eestis Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel.”;

25)paragrahvi 17 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eesti kodakondsuse taastamiseks esitab isik vormikohase taotluse, millele lisab Eesti kodakondsuse taastamise otsustamisel tähtsust omavaid asjaolusid tõendavad dokumendid.

(2) Eesti kodakondsuse taastamise taotluse esitamisel on isik kohustatud tõendama, et ta on vabastatud senisest kodakondsusest või vabastatakse sellest Eesti kodakondsuse saamise tõttu või ta on tunnistatud kodakondsuseta isikuks.

(3) Käesoleva seaduse §-s 3 nimetatud isiku suhtes ei kohaldata käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud.

(4) Eesti kodakondsuse taastamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu, taotluse esitamise nõuded ning taotluse vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

26)paragrahvi 18 lõikes 2 asendatakse sõnad „vanem, lapsendaja, Eesti kodakondsuses olev eestkostja või eestkostetasutus” sõnadega „vanem või Eesti kodakondsuses olev eestkostja”;

27)paragrahvi 19 lõiked 1–4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus registreerib Eesti kodakondsuse saamise või taastamise taotluse ja võtab selle menetlusse, kui isik esitab koos taotlusega kodakondsuse saamiseks käesoleva seaduse § 12 4. lõikes, alla 15-aastase alaealise puhul §-s 15 ning kodakondsuse taastamiseks § 17 4. lõikes ettenähtud dokumendid.

(2) Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus väljastab isikule tema taotluse registreerimise ja menetlusse võtmise kohta tõendi, mille vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus edastab Eesti kodakondsuse saamise taotluse koos põhjendatud ettepanekuga Eesti kodakondsuse andmise otsustamiseks Vabariigi Valitsusele kuue kuu jooksul taotluse registreerimisest ja menetlusse võtmisest arvates.

(4) Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus edastab esitatud taotluse alla 15-aastasele alaealisele Eesti kodakondsuse saamiseks koos põhjendatud ettepanekuga Eesti kodakondsuse andmise otsustamiseks Vabariigi Valitsusele kolme kuu jooksul taotluse registreerimisest arvates.”;

28)paragrahvi 19 lõige 4¹tunnistatakse kehtetuks;

29)paragrahvi 19 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus edastab Eesti kodakondsuse taastamise taotluse koos põhjendatud ettepanekuga Eesti kodakondsuse taastamise otsustamiseks Vabariigi Valitsusele kuue kuu jooksul taotluse registreerimisest arvates.”;

30)paragrahvi 19 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

31)paragrahvi 20 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „Valitsus” lauseosaga järgmises sõnastuses:

„, välja arvatud juhul, kui Eesti kodakondsus saadakse käesoleva seaduse § 13 4. lõike alusel.”;

32)paragrahvi 21 lõikes 3 asendatakse sõnad „vanemad või lapsendaja või eestkostja või eestkosteasutus” sõnadega „vanem või eestkostja”;

33)paragrahvi 23 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eesti kodakondsusest vabastamiseks esitab isik vormikohase taotluse, millele lisab Eesti kodakondsuse vabastamise otsustamisel tähtsust omavaid asjaolusid tõendavad dokumendid.

(2) Eesti kodakondsusest vabastamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu, taotluse esitamise nõuded ning taotluse vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

34)paragrahvi 24 lõikes 2 asendatakse sõnad „vanem, lapsendaja, eestkostja või eestkosteasutus” sõnadega „vanem või eestkostja”;

35)paragrahvi 25 lõikes 2 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

36)paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Isiku suhtes, kes on saanud Eesti kodakondsuse alaealisena, kohaldatakse samuti käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 5 sätestatud, arvestades käesoleva seaduse § 3 1. lõikes sätestatud erisust.”;

37)paragrahvi 29 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Isiku suhtes, kes on saanud Eesti kodakondsuse alaealisena, kohaldatakse samuti käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud, arvestades käesoleva seaduse § 3 1. lõikes sätestatud erisust.”;

38)paragrahvi 31 tekstis asendatakse sõnad „vanema, lapsendaja, eestkostja või eestkosteasutuse” sõnadega „vanema või eestkostja”;

39)paragrahvi 32 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Isikule naturalisatsiooni korras Eesti kodakondsuse, Eesti elamisloa või elamisõiguse andmise otsus on kehtetu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud Eesti kodakondsuse omandanuks lugemise otsuse jõustumise päevast arvates.”;

40)paragrahvi 33 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Enne 1990. aasta 1. juulit Eestisse asunud või Eestis sündinud isiku suhtes, kes taotleb Eesti kodakondsust, ei rakendata käesoleva seaduse § 6 punktis 2 sätestatud pikaajalise elaniku elamisloa või alalise elamisõiguse omamise nõuet.”;

41)paragrahvi 34 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vähemalt 65-aastane Eesti kodakondsust taotleb isik on keeleeksamil vabastatud käesoleva seaduse § 8 2. lõike punktis 4 sätestatud nõuete täitmisest.”;

42)paragrahvi 35 lõikes 3¹ asendatakse arvud „2, 2¹ ja 2²” arvudega „2 ja 2¹”;

43)paragrahvi 35 lõiked 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks;

44)paragrahvi 35 lõiked 6 ja 7 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud isiku kohta teeb eksperdikomisjon otsuse, mis vabastab isiku käesoleva seaduse § 6 punktides 3 ja 4 sätestatud nõuete täitmisest.

(7) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud isiku kohta teeb käesoleva seaduse §-des 8 ja 9 nimetatud eksami sooritamiseks eksperdikomisjon otsuse selle kohta, millisel viisil on isik võimeline eksamit sooritama ja millisest eksami osa sooritamisest on isik vabastatud.”;

45)seadust täiendatakse §-dega 36² ja 36³ järgmises sõnastuses:

„§ 36². Enne 2016. aasta 1. jaanuari esitatud Eesti kodakondsuse saamise või taastamise sooviavalduse menetlemine

(1) Isikute suhtes, kes on esitanud Eesti kodakondsuse saamise või taastamise sooviavalduse enne 2016. aasta 1. jaanuari, kohaldatakse 2016. aasta 1. jaanuaril jõustunud Eesti kodakondsuse saamise või taastamise tingimusi.

(2) Kui isik on esitanud Eesti kodakondsuse saamise sooviavalduse ajavahemikul 30. juunist kuni 31. detsembrini 2015. aastal, edastab Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus sooviavalduse Vabariigi Valitsusele otsustamiseks üheksa kuu jooksul sooviavalduse menetlusse võtmise või puuduste kõrvaldamise päevast arvates.

§ 36³. Enne 2016. aasta 1. jaanuari sündinud alaealise Eesti kodakondsuse saamine

(1) Alla 15-aastane alaealine, kes on sündinud Eestis enne 2016. aasta 1. jaanuari, saab Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras 2016. aasta 1. jaanuarist arvates, kui:

1) tema vanemad või last üksi kasvatav vanem, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, on elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat;

2) alla 15-aastane alaealine elab püsivalt Eestis.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud alaealine ei saa Eesti kodakondsust käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tingimuste täitmise korral, kui tema vanemad või last üksi kasvatav vanem esitab Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutusele taotluse lapse Eesti kodakondsusest loobumiseks enne 2017. aasta 1. jaanuari.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 1 sätestatud määratlus isikutest, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, hõlmab ka isikuid, kes olid enne 1991. aasta 20. augustit NSV Liidu kodanikud ja keda ükski muu riik ei ole pidanud kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks.”;

46)seadust täiendatakse §-ga 36⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 36⁴. Alla 18-aastaste Eesti kodakondsuse kaotanuks lugemise menetlemine mõne muu riigi kodakondsuse vastuvõtmise või Eesti kodakondsusest loobumisega

(1) Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutuse poolt käesoleva seaduse § 29 alusel algatatud Eesti kodakondsuse kaotanuks lugemise menetlus mõne muu riigi kodakondsuse vastuvõtmise või Eesti kodakondsusest loobumisega mõne muu riigi kodakondsuse kasuks, peatatakse alla 18-aastaste alaealiste suhtes kuni 2016. aasta 1. jaanuarini.

(2) Pärast 2016. aasta 1. jaanuari lõpetatakse käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud menetlused.”.

§ 2. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 35 lõikes 1, § 37 lõike 1 punktis 4 ja §-s 270 asendatakse sõna „sooviavalduse” sõnaga „taotluse”.

§ 3. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–6, 10, 12–19, 21–25, 27–31, 33, 35–37, 40, 42–45 ja § 2 jõustuvad 2016. aasta 1. jaanuaril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees